

MÜSTƏQİLLİK YOLLARINDA

AZƏRBAYCAN AQRAR ELM MƏRKƏZİ ELMI-TƏDQIQAT MÜƏSSİSƏLƏRİNİN 2001-2005-Cİ İLLƏRDƏKİ FƏALİYYƏTLƏRİNİN YEKUNLARI VƏ QARŞIDA DURAN VƏZİFƏLƏR

Ə.C.MUSAYEV, kənd təsərrüfatı elmləri namizədi,
Azərbaycan Aqrar Elm Mərkəzinin baş direktoru

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Aqrar Elm Mərkəzi və onun strukturuna daxil olan elmi-tədqiqat institutları və regional aqrar elm mərkəzləri Respublikada həyata keçirilən aqrar islahatlara uyğun olaraq rəqabət qabiliyyətli məhsul istehsalının elmi əsaslarını işləmək, tətbiqini genişləndirmək və bununla da "Azərbaycan Respublikasının Ərzaq Təhlükəsizliyi Proqramı"ndan irəli gələn məsələlərin həllinə nail olunması məqsədilə 2001-2005-ci illərdə öz fəaliyyətlərini aqrar elmi tədqiqatın aşağıdakı əsas tədqiqat prioritetləri nəzərə alınmaqla davam etdirmişlər:

- təbii ehtiyatlardan (torpaq, su) və bioloji müxtəliflikdən istifadənin səmərəliliyinin artırılması;
- genetik ehtiyatların qorunması, öyrənilməsi və onlardan istifadə;
- bitkiçilikdə sortların yaxşılaşdırılması və toxumçuluq sistemlərinin möhkəmləndirilməsi;
- Əkinçilik sisteminin təkmilləşdirilməsi (növbəli əkin, bitki mühafizəsi, toxumçuluq, gübrələmə, suvarma və sair);
- heyvandarlıqda cins tərkibinin və damazlıq işlərinin yaxşılaşdırılması, yem bazasının möhkəmləndirilməsi;
- sosial-iqtisadi tədqiqatların genişləndirilməsi;
- məhsulların saxlanması, emalı texnologiyalarının işlənməsi;
- yüksək ixtisaslı elmi kadrların hazırlanması;
- beynəlxalq elmi-texniki əlaqələrin genişləndirilməsi informasiya sisteminin təkmilləşdirilməsi.

2001-2005-ci illərdə Aqrar Elm Mərkəzi sistemində daxil olan 14 elmi-tədqiqat institutu tərəfindən yuxarıda qeyd olunan prioritetlər nəzərə alınmaqla, aqrar elmin müxtəlif sahələrini əhatə edən 25 proqram altında 146 elmi mövzuya dair tədqiqat işləri aparılmışdır.

Tədqiqat proqramlarının yerinə yetirilməsində 720 elmi işçi, o cümlədən 267 elmlər namizədi və 42 elmlər doktoru iştirak etmişdir ki, bunlardan 3 nəfəri Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının həqiqi və 1 nəfəri isə müxbir üzvüdür.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı (2004-2008-ci illər)" Nazirliyin aqrar elmi tədqiqat sistemi qarşısında mühüm vəzifələr qoymuşdur. Buna görə də son illər aqrar elmi-tədqiqat sistemində fundamental tədqiqatlar davam etdirilməklə, istehsalın hazırkı ehtiyaclarına uyğun, kəndli (fer-

mer) təsərrüfatlarının problemlərinin həllinə yönəldilmiş mövzulara üstünlük verilir.

Beş il ərzində müvafiq elmi-tədqiqat institutları üzrə ümumilikdə 146771 bitki-sort, nümunə, hibrid və xətlərin genofondu toplanmışdır ki, bunların da bir çoxundan seleksiya-tədqiqat işlərində istifadə olunmuşdur.

Elmi-tədqiqatların nəticəsi olaraq cəmi 22 sort və hibrid (bundan 5-i tut ipəkqurdu cinsinə aiddir) rayonlaşdırılmış, həmçinin 51 bitki sortu, 8 tut ipəkqurdu cinsi və hibridi isə Seleksiya Nailiyyətlərinin Sınağı və Mühafizəsi üzrə Dövlət Komissiyasına rayonlaşdırılmaq üçün təqdim olunmuşdur.

Beşillikdə, həmçinin sistem üzrə elmi işlərin nəticələrinə dair 27 monoqrafiya, 18 elmi əsərlər məcmuəsi, 150-yə yaxın kitab və broşür, 2244 məqalə, 114 tövsiyə, 115 buklet və 12 plakat dərc olunmuş, 28 ixtiraya patent alınmış, 29 milli dövlət standartı hazırlanıb təsdiq üçün təqdim edilmiş, 6 maşın və qurğu sınaqdan keçirilmişdir.

2002-ci ilin yanvar ayından etibarən paralelçiliyə və təkrarçılığa yol verməmək məqsədilə Aqrar Elm Mərkəzi ilə AMEA-nın "Biologiya" bölməsi arasında aparılan mövzu planlarının tutuşdurulması sahəsində əməkdaşlığa başlanılmışdır.

Onu da qeyd etmək lazımdır ki, "Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının statusu haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 4 yanvar 2003-cü il tarixli fərmalarının icrasına uyğun olaraq AMEA Rəyasət Heyətinin 11 fevral 2004-cü il tarixli qərarı ilə Respublika Elmi-Tədqiqatların Təşkili və Əlaqələndirilməsi Şurası (Əlaqələndirmə Şurası) yaradılmışdır ki, bunun da qarşısında duran başlıca vəzifələrdən biri respublikamızdakı bütün elmi müəssisələrin və ali məktəblərin elmi-tədqiqat fəaliyyətini əlaqələndirmək və istiqamətləndirməkdir. Bununla əlaqədar olaraq indi Aqrar Elm Mərkəzi institutlarında yerinə yetirilən tədqiqat mövzuları ilə bağlı AMEA-da vaxtaşırı qarşılıqlı müzakirələr aparılır.

Aqrar sahədə elmi kadrların hazırlanması məsələsinin xüsusilə vacib olduğu nəzərə alınaraq 2003-cü ildə 4 ixtisas üzrə- "Ümumi əkinçilik", "Bitkiçilik", "Seleksiya və toxumçuluq" və "Baytarlıq" ixtisasları üzrə namizədlik və doktorluq dərəcələri almaq üçün Müdafiə Şuraları yaradılmışdır. Eyni zamanda respublikada yüksək ixtisaslı aqrar-iqtisadçı kadrların hazırlanması

ilə əlaqədar Ali Attestasiya Komissiyası tərəfindən ET Kənd Təsərrüfatının İqtisadiyyatı və Təşkili İnstitutunda namizədlik və doktorluq dissertasiyalarının müdafiəsi üzrə zəruri hallarda "Dissertasiya Şuralarının" təşkilinə icazə verilmişdir.

Bütün bunların nəticəsidir ki, istər aspiranturaya qəbul olunanların, istərsə də namizədlik və doktorluq dissertasiyası müdafiə edənlərin sayında ilbəil artım tempi olmuşdur. Belə ki, əgər 2001-ci ildə 4 nəfər namizədlik dissertasiyası müdafiə etmiş, 11 nəfər isə aspiranturaya qəbul olunmuşdursa 2005-ci ildə 22 nəfər namizədlik, 3 nəfər doktorluq dissertasiyası müdafiə etmiş, 36 nəfər isə aspiranturaya qəbul olunmuşdur.

Ümumiyyətlə, bu beşillikdə Aqrar Elm Mərkəzi üzrə 64 dissertasiya işi müdafiə olunmuş (58 namizədlik, 6 doktorluq), aspiranturaya isə 102 nəfər qəbul olunmuşdur.

Aqrar sahədə aparılan elmi-tədqiqat işlərinin nəticələrinin təbii-iqtisadi bölgələr nəzərə alınmaqla istehsalata tətbiqinin yaxşılaşdırılması əsas götürülərək Nazirlər Kabinetinin "Azərbaycan Aqrar Elm Mərkəzinin yaradılması haqqında" 16 dekabr 1999-cu il tarixli 190 sayılı qərarının 4-cü bəndinin icrasına uyğun olaraq Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin müvafiq əmriləri ilə 2000-ci ildə Tərtər və Beyləqan, 2001-ci ildə Gəncə, Quba, Salyan, Kürdəmir və Şəki, 2002-ci ildə isə Lənkəran regional aqrar elm mərkəzləri (RAEM) yaradılmışdır. Yaradıldıqları son 3-4 il ərzində bu regional aqrar elm mərkəzlərində ümumilikdə 150-yə yaxın təcrübələr qoyulmuş, bu mərkəzlərin hər birində ildə 10-20 bitki növünə aid 50-80 sort və hibridin nümayiş əkinləri təşkil olunmuş, fermerlərin iştirakı ilə çoxsaylı seminar-müşavirələr və tarla günləri keçirilmişdir.

Elmi nəticələrin tətbiqi, təbliği və yayımı istiqamətində geniş tədbirlər eyni zamanda 2000-ci ilin iyun ayından etibarən həyata keçirilən Müsabiqəli Qrant Proqramı çərçivəsində də aparılmış, 52 layihə təsdiq olunaraq həyata keçirilmişdir.

Respublikada toxumçuluğu və tingçiliyi inkişaf etdirmək məqsədilə AEM üzrə elmi əsaslarla hər il orta hesabla 1400-1500 ton yüksək reproduksiya taxıl, 30-35 ton pambıq, 15-20 ton yem bitkiləri və 1,0-1,5 ton tərəvəz bitkiləri toxumları, həmçinin 30-40 min ədəd müxtəlif meyvə tingi istehsal olunaraq fermerlərə satılır.

Aqrar Elm Mərkəzi və onun strukturunda olan elmi tədqiqat müəssisələri beynəlxalq elm mərkəzləri ilə yaradılmış əlaqələrin möhkəmləndirilməsi və genişləndirilməsi istiqamətində öz fəaliyyətlərini 2001-2005-ci illərdə məqsədyönlü şəkildə davam etdirmişlər.

İCARDA ilə bağlanmış əməkdaşlıq müqaviləsinə uyğun olaraq Mərkəz 1998-ci ildən "Mərkəzi Asiya və Cənubi Qafqaz ölkələrində Kənd Təsərrüfatının Davamlı İnkişafı üzrə Əməkdaşlıq Proqramı"na qoşulmuşdur. Proqramda CGIAR konsorsiumuna daxil olan 9 beynəlxalq mərkəz, o cümlədən CIMMYT, CIP, ICARDA, ICRIAT, IFPRI, ILRI, IPGRI, IWMİ və

AVRDC, həmçinin Mərkəzi Asiya və Cənubi Qafqazın 8 ölkəsi iştirak edir. Proqram seleksiya materialı mübadiləsi, kadr hazırlığı, eləcə də milli mütəxəssislərin müxtəlif regional və beynəlxalq seminarlarda, konfranslarda iştirakını dəstəkləyir. Getdikcə genişlənən əməkdaşlığın nəticəsi olaraq CGIAR-ın Rəhbər Komitəsinin növbəti 7-ci toplantısı 2004-cü il iyun ayının 6-8-də Bakıda keçirildi. Qeyd edilən dövrdə beynəlxalq əməkdaşlıq sahəsində ən mühüm hadisələrdən biri Yeni Bitki Sortlarının Mühafizəsi üzrə Beynəlxalq Birliklə (UPOV) əlaqələrin yaradılmasıdır. 2000-ci ildən bu istiqamətdə göstərilən fəaliyyətlərin məntiqi nəticəsi olaraq 2004-cü il dekabr ayının 9-da Azərbaycan Respublikası UPOV-a qəbul edilməklə bu mötəbər qurumun 58-ci tam hüquqlu üzvü oldu.

Hesabat dövründə Türkiyənin TİKA təşkilatı ilə Aqrar Elm Mərkəzi arasında əlaqələr dinamik inkişaf etmişdir. 2001-ci ilin may ayında Xaçmaz rayonundakı keçmiş "28 may" Dövlət kənd Təsərrüfatı İstehsalı Müəssisəsinin bazasında "Azərbaycan-Türkiyə Toxumçuluq Araşdırma Təsərrüfatı" orta qrup müəssisəsinin yaradılması respublika aqrar elmi ilə Türkiyə arasında taxıl toxumçuluğu sahəsində əsaslı hələ 1995-ci ildən qoyulmuş əlaqələri daha da davamlı etmişdir. Hazırda bu müəssisə ildə 500-600 ton yüksək keyfiyyətli taxıl toxumu istehsal edir. TİKA tərəfindən "Azərbaycan-Türkiyə Toxumçuluq Araşdırma Ortaq Təsərrüfatı"na müxtəlif kənd təsərrüfatı texnika və alətlərinin, regional aqrar elm mərkəzlərinə isə kompüterlərin alınmasına da texniki yardım göstərilmişdir.

2003-cü ildə Aqrar Elm Mərkəzi ilə Fransanın bir sıra təşkilatları arasında keyfiyyətli ting materialının hazırlanması və tərəvəzçilikdə virus xəstəliklərinə qarşı səmərəli mübarizə üsullarının işlənməsi sahəsində əməkdaşlığa başlanılmışdır.

Beşillikdə CIMMYT-Türkiyə-İCARDA əməkdaşlıq proqramı çərçivəsində alınmış seleksiya materialları yerli şəraitdə qiymətləndirilərək seleksiya işində istifadə olunmaqla buğdanın "Əzəmətli-95", "Nurlu-99", "Qobustan", arpanın "Baharlı", tritikalenin "Şirvan", noxudun "Nərmin" və mərciməyin "Arzu" sortları yaradılmışdır. Taxılçılıqda məhsuldarlığı kəskin sürətdə aşağı salan sarı pas xəstəliyinin yayılma arealını və rəsəsalı müəyyən etmək məqsədilə 2002 və 2005-ci illərdə İCARDA-nın təşkilatçılığı ilə beynəlxalq təşkilatların, o cümlədən İCARDA və CIMMYT təmsilçilərindən, eləcə də Danimarka, İsveçrə, İran və Gürcüstan mütəxəssislərindən ibarət qrup Azərbaycanda səyyar seminar keçirmişlər.

Azərbaycan aqrar elminin beynəlxalq aləmə inteqrasiyası nəticəsində tədricən tədqiqatların aparılması üsullarının təkmilləşdirilməsində də müəyyən yeniliklər tətbiq olunmaqdadır. Buna bitki və heyvan genetik ehtiyatlarının beynəlxalq standartlara uyğun toplanması və istifadəsi, torpağın "minimal" becərilməsinin öyrənilməsinə, taxıl səpinində yeni texnologiyaların tətbiqinin tətbiq olunmasını və s. göstərmək olar. İndi respub-

likanın Aşağı Qarabağ, Quba-Xaçmaz və Gəncə-Qazax bölgələrində taxılın tirəyə səpini texnologiyası tədricən genişləndirilməkdədir. Bu texnologiyanın tətbiqi taxılın hər hektara səpin normasını 40%-ə dək, suvarma suyu normasını isə 30% azaltmağa imkan verir.

Aqrar Elm Mərkəzi üzrə 2005-ci ildə 25-dən artıq əməkdaş tədqiqat sisteminin islahatı, toxumçuluq, tingçilik, heyvandarlıq, baytarlıq, həmçinin genetik ehtiyatların səmərəli istifadəsi ilə bağlı Macarıstanda, Türkiyədə, İsraildə, Fransada, Tayvanda, Gürcüstanda və Özbəkistanda təşkil olunan 15-dən artıq seminar, konfrans və təlim kurslarında iştirak etmişlər.

Beşillikdə ayrı-ayrı RAEM-lər üzrə aşağıdakı işlər görülmüşdür:

Gəncə RAEM-də 2002-ci ildən başlayaraq ET Əkinçilik, ET Pambıqçılıq, ET Tərəvəzçilik, ET Yemçilik, Çəmənçilik və Otlarlar, ET Bağçılıq və Subtropik Bitkilər, ET Eroziya və Suvarma, ET Aqromexanika, ET İpəkçilik və ET Bitki Mühafizə institutları tərəfindən taxıl, pambıq, tərəvəz, yem, meyvə və tut (çəkil) bitkilərinin yeni sortlarının, həmçinin bir sıra müvafiq becərmə texnologiyalarının nümayişinə dair 30-a yaxın sortuna dair sərgi əkinləri qoyulmuş, 18 seminar-müşavirə keçirilmişdir.

RAEM-in fəaliyyətə başlaması bölgədə taxıl toxumçuluğunun inkişafına nəzərə cəpacaq dərəcədə müsbət təsir göstərmişdir. Belə ki, burada ET Əkinçilik İnstitutunda yaradılmış yüksək məhsuldar taxıl sortlarının əkilməsi nəticəsində 2002-ci ildə 28 ton, 2003-cü ildə 45 ton, 2004-cü ildə 50 ton və 2005-ci ildə 94 ton olmaqla, 4 ildə cəmi 217 ton yüksək reproduksiya taxıl toxumu (əsasən buğda) istehsal olunmuşdur.

2003-cü ildən Rusiya Federasiyasının "Russkoye pole" şirkəti ilə şəkər çuğunduru toxumu istehsalı sahəsində əməkdaşlıq edən RAEM-də 2005-ci ildə 3 ton yüksək keyfiyyətli şəkər çuğunduru toxumu istehsal olunmuşdur.

Quba RAEM-də meyvəçiliyin əsası olan tingçiliyin bərpası və onun elmi əsaslarla yenidən qurulması istiqamətində müəyyən işlər görülmüşdür. Ötən dövr ərzində bu mərkəzin təcrübə bazasında ET Əkinçilik, ET Yemçilik, Çəmənçilik və Otlarlar, ET Eroziya və Suvarma, ET Bağçılıq və Subtropik Bitkilər İnstitutlarında əldə olunmuş elmi nailiyyətlərin nümayişinə dair təcrübələr qoyulması davam etdirilmiş, 30-dan çox seminar müşavirələr və təlim kursları keçirilmiş, 9 kitabça, 15 elmi məqalə və 8 buklet nəşr olunaraq bölgənin fermerlərinə paylanmışdır.

2003-cü ildən başlayaraq "Frazer" layihəsi üzrə RAEM-in tinglik təsərrüfatının bərpası və yenidən qurulması istiqamətində əsaslı işlər görülmüş-Fransadan 20 min ədədə yaxın vegetativ üsullarla artırılan MM-106, MM-111, M-7 və Pajam-1 calaqaleti, formalarının virussuz, köklü əkin materialı gətirilərək RAEM-in tingliyində 1,4 ha sahədə, calaqaleti anacığı salınmışdır.

Ümumiyyətlə, "Frazer" layihəsi üzrə 2003-2005-ci illərdə respublikamıza 4 calaqaleti forması və 8 alma

sortu (Qrani Smit, Fuji, Qolden Delişes x 972, Conoqold, Ağ renet, Reyin reneti və Smusi) introduksiya olunmuş və bu sortlardan istehsal olunmuş tinglərlə Mərkəzin ərazisində 4,5 hektar çilinglik ana bağı salınmış, qalan hissəsi isə bölgənin fermer və digər özəl təsərrüfatlarına verilmişdir. 2005-ci ildə 2006-cı ilin məhsulu üçün 30 min ədəd göz calağı vurulmuş və 20 mindən çox ting istehsalı gözlənilir.

2005-ci ildə Fransanın Luare Kənd Təsərrüfatı Palatasından 3 buğda sortu (Renan, Avreka və Farandoe) introduksiya edilərək, Əkinçilik İnstitutunda yeni seleksiya sortları ilə müqayisəli şəkildə öyrənmək məqsədilə 0,3 hektar sahədə əkilmişdir.

Fransanın Luare KTP-ı tərəfindən hədiyyə edilmiş "Plazmalı Spektrometr" RAEM tərəfindən Quba LAKS-da təmir olunmuş laboratoriyalardan birində qurularaq fransız mütəxəssislərinin köməkliyi ilə işə salınmışdır.

Beyleqan RAEM-də hər il ET Əkinçilik İnstitutunun buğda, ET Tərəvəzçilik İnstitutunun pomidor, lobyə, xiyar və soğan, ET Pambıqçılıq İnstitutunun pambıq və ET İpəkçilik İnstitutunun tut (çəkil) sortlarının nümayişi üzrə sərgi əkinləri davam etdirilmişdir.

RAEM-in maddi-texniki bazası çox zəif olmaqla, onun özünə məxsus inzibati idarə binası, anbarı, lazımi laboratoriyası, zəruri kənd təsərrüfatı texnikası yoxdur. Üstəlik, təhkim edilmiş 100 hektar torpaq sahəsi o qədər də əlverişli yerdən ayrılmayıb. Fikrimizcə, bu mərkəzin Beyleqan rayonundakı "Şəfəq" DKTİM-in bazasında formalaşdırılması məqsədəuyğun olardı.

Tərtər RAEM-də 2001-ci ildən başlayaraq Nazirliyin Aqrar Elm Mərkəzi sisteminə daxil olan 9 ET İnstitutu tərəfindən müxtəlif taxıl, pambıq, yem bitkiləri, tərəvəz, çəkil və meyvə sortlarının, həmçinin mikroçiləyicilərlə suvarma və taxılın tirəyə səpini texnologiyalarının nümayişi üzrə təcrübələr aparılmışdır. Mərkəzdə ET Heyvandarlıq İnstitutu tərəfindən yüksək məhsuldar naxır yaradılmasına dair tədqiqatlar davam etdirilir.

2005-ci ildə RAEM-in mütəxəssisləri tərəfindən mərkəzin əhatə dairəsinə daxil olan rayonlarda heyvandarlıqda damazlıq işinin yaxşılaşdırılması məqsədilə bir sıra fermerlərin malqarasında süni mayalanma işləri aparılmışdır.

Bir qayda olaraq, burada hər il may-iyun aylarında taxılçılıq üzrə müxtəlif mövzulara həsr olunmuş beynəlxalq və milli seminar müşavirələr, elmi-praktiki konfranslar, tarla günləri və s. keçirilir.

Mərkəz, özünə məxsus torpaq sahəsi və idarə binası olmadığından, ET Əkinçilik İnstitutunun Tərtər BTS-ndə yerləşdirilmişdir ki, bu da onun qarşısında qoyulmuş vəzifələrin lazımi səviyyədə icrasına imkan vermir.

Kürdəmir RAEM-də 2002-ci ildən başlayaraq bir sıra ET institutları ilə nümayiş təcrübələri qoyulmuşdur.

2003-cü ildə RAEM-in inzibati binası və laborato-

riya korpusunda əsaslı təmir aparılmış, həmin ilin noyabrında "Şirvan bölgəsinin fermerləri və fərdi təsərrüfat rəhbər və mütəxəssisləri üçün" burada 1 günlük təlim kursu təşkil edilmişdir.

Mərkəzdə 1 ha zeytun və 10 ha nar bağı salınmışdır.

Şəki RAEM-də ET Əkinçilik, ET Tərəvəzçilik və ET İpəkçilik İnstitutlarında alınmış bir sıra sortların nümayişinə dair təcrübələr qoyulması davam etdirilmişdir.

Regionda baramaçılığın inkişaf etdirilməsi ilə əlaqədar olaraq 2004-cü ilin mart ayında RAEM-in əməkdaşları tərəfindən Şəki DKTİM-in ərazisində 0,42 ha sahədə ET İpəkçilik İnstitutundan gətirilmiş 17 tut sortundan ibarət təcrübə-nümayiş məqsədilə tut bağı salınmış, "Fermer təsərrüfatlarında barama qurdlarının yemləndirilməsi üçün yüngül konstruksiyalı kümxananın hazırlanma qaydaları"nı özündə əks etdirən informasiya materialı buklet şəklində çoxaldılaraq fermerlərə paylanmışdır.

2002-2005-ci illər ərzində RAEM-in mütəxəssisləri tərəfindən Şəki-Zaqatala bölgəsində fəaliyyət göstərən 300-ə yaxın fermer, onların istehsal göstəriciləri, fəaliyyət istiqamətləri, 50 kəndli (fermer) təsərrüfatı və regionda olan 600-dən çox müxtəlif k/t-ı texnikalarından ibarət məlumat bankları yaradılmış, 20-dən yuxarı seminar-müşavirələr, tarla günləri və s. keçirilmişdir.

Mərkəzin özünün torpaq sahəsi yoxdur.

Salyan RAEM-də 2002-2005-ci illərdə əsasən ET Əkinçilik, ET Pambıqçılıq, Genetik Ehtiyatlar, ET Yemçilik, Çəmənçilik və Otlaqlar və ET Tərəvəzçilik İnstitutlarında alınmış bir sıra sortların nümayişi üzrə təcrübələr qoyulmuşdur. Lakin 2003 və 2004-cü illərin yazında Kür çayının daşması nəticəsində əkinlərə güclü ziyan dəymiş, gözlənilən nəticələri almaq mümkün olmamışdır.

2005-ci ildə yerli ("xalac") üzüm sortundan ibarət 1 ha üzüm bağı salınmışdır.

Lənkəran RAEM bir neçə ET institutu ilə birlikdə bölgə üçün tövsiyə olunan tərəvəz, taxıl və yem bitkiləri sortlarının, Lənkəran Bölgə Təcrübə Stansiyasında nümayiş əkinlərini keçirmişdir (özünün torpaq sahəsi yoxdur).

Bu mərkəzdə bölgə üçün ənənəvi sayılan çəltikçiliyin inkişafı ilə əlaqədar, yerli çəltik sortlarının toxumlarının artırılması və onların içərisindən daha keyfiyyətli və məhsuldar olanlarının müəyyənləşdirilməsi istiqamətində araşdırmalar aparılır.

2003-2005-ci illərdə Lənkəran RAEM-in alim və mütəxəssislərinin iştirakı ilə 20-yə yaxın elmi-praktiki seminarlar keçirilmiş, yerli və respublika mətbuatında kənd təsərrüfatının müxtəlif sahələrinə dair tövsiyə xarakterli yazılar dərc etdirilmişdir.

rakterli yazılar dərc etdirilmişdir.

Aqrar tədqiqat sistemində qarşıya qoyulan məqsədlərə nail olunması üçün Aqrar Elm Mərkəzi aşağıdakı vəzifələrin həyata keçirilməsini zəruri hesab edir:

-Respublika Prezidentinin "Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı"na uyğun olaraq elmi-tədqiqat institutlarının və RAEM-lərin maddi-texniki bazalarının möhkəmləndirilməsi və strukturlarının təkmilləşdirilməsi;

-Aqrar Elm Mərkəzi və onun struktur təbəçiliyində olan ET institutları və RAEM-lərdə fəaliyyət göstərən işçilərin və aspirantların sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılması;

-Tədqiqat mövzularının bölgələr üzrə prioritet istiqamətlərə uyğunlaşdırılması, təsərrüfatların üzləşdikləri problemlərin həllinə yönəldilmiş qısa müddətli tədqiqat işlərinə üstünlük verilməsi;

-Rəqabət qabiliyyətli ekoloji təmiz məhsul istehsalı məqsədilə bioloji kənd təsərrüfatı istiqamətində (növbəli əkinlər, üzvi gübrələrdən istifadə, bioloji mübarizə və s.) tədqiqatların genişləndirilməsi;

-Təhsil elm tətbiq sxemi üzrə elmi-tədqiqat işlərinin səmərəliliyinin artırılması.

-Kənd təsərrüfatının müxtəlif sahələri üzrə dünyada mövcud olan hazır texnologiyaların yerli şəraitə uyğunlaşdırılması nəzərə alınmaqla tədqiqatın genofond-sort-toxum-texnologiya prinsiplərinə üstünlük verilməsi;

-ET İnstitutları və RAEM-lərə təhkim olunmuş torpaqlardan səmərəli istifadə etməklə, kənd təsərrüfatının mövcud tələbatına uyğun orijinal toxum və keyfiyyətli ting materialları istehsalına nail olunması;

-Beynəlxalq elmi əməkdaşlıq çərçivəsində elmi nailiyyətlərin qarşılıqlı mübadiləsinin həyata keçirilməsinə diqqətin artırılması;

-Regional aqrar elm mərkəzlərinin bazalarında elmi nailiyyətlərin nümayişi üzrə sərgi əkinlərinin təşkili, seminarların və təlim kurslarının keçirilməsi, yeni sortların və mütərəqqi texnologiyaların fermer təsərrüfatlarında tətbiqinin genişləndirilməsi;

-Respublikada özəl toxumçuluğun, tingçiliyin və damazlıq işinin inkişafına nail olmaq məqsədilə müvafiq RAEM və ƏKTI-ləri ilə birlikdə tədbirlərin həyata keçirilməsi;

-Kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçıları və gəlirlərinin yüksəldilməsi və yeni iş yerlərinin açılması imkanlarının araşdırılması istiqamətində tədqiqat işlərinə diqqətin artırılması ;

-Aqrar sahənin elmi-texniki informasiya təminatını təkmilləşdirmək məqsədilə mütərəqqi aqrar elmi nəticələrə dair yeni informasiyaların fermer və istehsalçılara ötürülməsinin təmin olunması.